

A DIADALÍV TÖVÉBEN
Román nemzeti színekbe öltözött fiatalok Chişinău főtéren.
E trikolor 1990-ben váltotta föl a „sarló-kalapácsos”
szovjet piros-zöld-piros lobogót, utalva a román/moldáv közös múltra

1990-ben az ország Dnyesztertől keletre fekvő, iparosodottabb, jelentős orosz és ukrán lakosságú részén kikiáltották a Transznyisztrai Moldáv Szovjet Szocialista Köztársaságot, ahol ez első intézkedések egyike a román nyelv hivatalos jellegének eltörlése és a cirill ábécé megtartása volt. A véressé fajult konfliktus ezernél is több áldozatot követelő polgárháborúba torkollott. A jelenleg el nem ismert szakadár köztársaság többek között annak köszönheti létét, hogy Oroszország – stratégiai érdekeire hivatkozva – támogatja, illetve erősíti saját jelenlétét a már hagyományosnak mondható érdekszférájában, s mint békefenntartó erő, ENSZ-felhatalmazás alapján ott állomásozik a 14. orosz hadsereg...

A gazdasági és etnikai feszültségek szülte válságok sorozata azonban a moldovai román nyelvű társadalomban is szakadáshoz vezetett. Ahogy minden volt szocialista országban, a rendszerváltás eufóriájának elmúltával itt is új törésvonalak éleződ-

tek ki. A Romániával való egyesülés lekerült a napirendről – főként azért, mert az 1990-es évek közepén a szovjet korszak relatív nyugalmát ígérő politikai erők kerültek hatalomra. A régi-új birтокosok a nemzeti ideológia területén is visszanyúltak a „moldovánizmus”-hoz, igaz, már nem annak szovjet értelmezéséhez. Alapelemmé vált a nyelvi önállóság, a többnemzetiségű jelleg és a moldáv állam kontinuitásának hangsúlyozása.

Hosszú idő telt már el a piaci vitaélmény óta, de nyilvánvaló, hogy a régi szembenállások, a belső iránytűk csak lassan változnak, sőt ezen az alapon újabbak is képződnek. Ha tágabb térségünkben körbenézünk, a rendszerváltás gazdasági és társadalmi következményeivel küzdő országok háza táján alapjaiban hasonló gondokat érzékelhetünk. Amire talán csak egy kívülálló kapja föl a fejét...☺

MILEŞTII MICI A REKORDER PINCERENDSZER

Moldova fővárosától, Chişinăutól mintegy 20 kilométerre délre, Mileştii Micibe vezet utunk, ahol az egykori mészkőbánya felhagyott alagútrendszerében találjuk a világ leghosszabbjaként számon tartott borospincéjét. Itt mintegy másfél millió, aranykollekcióba tartozó palack öregbíti a moldovai borok hírnevét

Mileştii Miciben nem könnyű kideríteni, hogy a számos megálló közül a híres borospincerendszerhez hol is kell leszállnunk. Végül iránytaxi-sofőrünk siet segítségünkre, aki visszairányít minket a helyes állomásra. Rajtunk kívül senki sem száll le. A főútról még 1 kilométer a komplexum főbejárata. Bent rendezett park, üldögélő helyekkel. A közeli faluból telefonon szereznek egy taxit, mivel a pincerendszer gyalogosan nem járható. Pár perc múlva már meg is érkezik az autó, így a sofőrrel és ide-

genvezetőnkkel együtt hatan már indulunk is a hegy gyomrába, a 30–85 m-es mélységben található borospincébe.

Már ősidők óta működött itt mészkőbánya, az innen származó alapanyagból épült fel Moldova fővárosa, Chişinău is. Aztán a bányát az 1970-es években bezárták, ekkor merült fel a 200 km hosszú járatrendszer borospincéként történő hasznosításának lehetősége. Napjainkban mintegy 55 km hosszú alagutat használnak bor tárolására. Első

ÚTELÁGAZÁS
A járatokban való tájékozódáshoz elengedhetetlen a szakavatott kísérő iránymutatása

NEMES PENÉSZES BOROK
 A kedvező klíma és a megfelelő páratartalom ideális lehetőséget biztosít a kiváló moldovai borok tárolására (balra fent)

ALAPRAJZ
 Az antik megjelenésű térképen is jól látszik a pincerendszer szövevényes szerkezete (balra)

EBÉDLŐ
 A giccses étterem számos lakoma színhelye volt a közelmúltban (jobbra fent)

megállónk egy föld alatti, mesterséges vízesés: ennek segítségével a karsztvizet vezetik el. Pár kanyar után a moldovai bor-aranykollekciónál szállunk ki, ahol az ország legjobb minőségű, muzeális nedűit tárolják. Az állandó, 12–14 °C-os hőmérsékletről és a 85–95%-os páratartalomról elektromos ventilátorokkal gondoskodnak. A széles, boltíves járatok oldalában nyíló vermekben felbecsülhetetlen értékű borokat tárolnak, nem túlzás tehát a járatok kamerarendszerrel történő megfigyelése. Az egyik félreeső zugban egy nagy faasztalt találunk, ahol az ország legjobb sommelier-i tesztelik az éves termést.

A járat végén titkos, görgökkel ellátott ajtó nyílik, amely rejtett terembe vezet. Ez volt a válasz az 1985-ös gorbacsovi alkoholreformra, amely a Szovjetunióban óriási méreteket öltő és problémát okozó alkoholizmus visszaszorítására irányult. Akkoriban a szeszitalok árait jelentősen megemelték, a keres-

kedelmet korlátozták. Az újításnak a visszaszorítani kívánt problémára nem, a kieső adóbevételek formájában a költségvetésre annál nagyobb hatása volt. Tehát ebben a – külvilágtól még inkább elzárt – helyiségben tárolták és óvták meg a reformtól az aranykollekciónak legértékesebb darabjait.

Ma adott a lehetőség, hogy – csillagászati összegekért – saját, kőbe vágott tárolóegységet vásároljunk, ahol saját borgyűjteményt őrizhetünk. Elsősorban módosabb távol-keleti üzletemberek élnek e lehetőséggel, ők falra szögezt névtáblával is büszkélkedhetnek.

Vezetőnk végül az egykori nagy lakomák színhelyül szolgáló, Stefan Cel Mare arcképével díszített, giccses föld alatti étterembe vezet minket, amelyet jó néhány híresség, köztük az UEFA elnöke és számos celeb is felkeresett.

SZÖVEG ÉS KÉP: MIEHLE DÁNIEL